

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2014, declarat de avocatul Alexandr Bodnariuc, în numele inculpatei

Berjan Mariana Valentin, născută la 14 decembrie 1985 în or. Anenii Noi, locuitoare a s. Mereni, r-nul Anenii Noi, cetățeană a R. Moldova, condamnată anterior:

1) prin sentința Judecătoriei Criuleni din 29 decembrie 2011, în baza art. 220 alin. (2) lit. c), 90 Cod penal, la 4 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru un termen de probă de 2 ani.

<i>în instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare a cauzei</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>24 ianuarie 2012 – 27 februarie 2013,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>21 martie 2013 – 10 martie 2014,</i>
	<i>27 iunie – 24 septembrie 2014;</i>

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 27 februarie 2013, Berjan Mariana a fost condamnată în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal la 4 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul turismului pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriei Criuleni din 29 decembrie 2011, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul turismului pe un termen de 2 ani, începând cu 27 februarie 2013, cu includerea în termenul pedepsei a perioadei aflării sub arestul preventiv de la 03 septembrie pînă la 02 decembrie 2012.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că inculpata Berjan M., în primăvara anului 2010, urmărind scopul exploatarei sexuale comerciale a părții vătămate E. Buruianî, prin înșelăciune manifestată prin promisiunea de angajare la un lucru bine plătit într-un salon

de frumusețe din Turcia, precum și prin abuz de poziție de vulnerabilitate, manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale a acesteia, cu consimțământul persoanei în cauză, a recrutat-o.

Întru atingerea scopului său infracțional, inculpata, împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, la 22 mai 2010 au organizat transportarea victimei E. Buruianî la locul de destinație, în Turcia, prin perfectarea inițială a pașaportului și procurarea buletinului de călătorie la ruta aeriană Chișinău-Istanbul.

În aceeași zi, E. Buruianî a fost întâlnită în aeroportul din or. Istanbul, Turcia, de către o persoană nestabilă de organul de urmărire penală pe nume „Misut”. Acesta, acționând de comun acord cu inculpata, întru realizarea scopului infracțional, a adăpostit-o în hotelul „Alania Fors Clas” din or. Alania, Turcia.

În continuare, în perioada mai 2010 - noiembrie 2011, E. Buruianî, fiind în stare de vulnerabilitate, determinată de aplicarea în privința sa a violenței fizice și psihice nepericuloase pentru viață și sănătate în caz de refuz de a întreține relații sexuale cu bărbații-clienți, de aflare într-o țară străină, de lipsa de acte de identitate și mijloace financiare necesare pentru supraviețuire, a fost supusă exploatarei sexuale comerciale prin acordarea serviciilor sexuale contra plată diferitor bărbați.

Instanța de fond a reținut că vina inculpatei este dovedită prin probele administrate și a încadrat acțiunile ei în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, ca trafic de ființe umane, adică recrutarea, transportarea și adăpostirea persoanei, cu consimțământul acesteia, în scop de exploatare sexuală comercială, cu aplicarea violenței fizice și psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei săvârșită prin înșelăciune și abuz de poziție de vulnerabilitate, comis de mai multe persoane.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie condamnată în baza art. 165 alin. (2) lit. d), 84 alin. (4) Cod penal la 13 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul turismului pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip închis pentru femei.

Apelantul a invocat că instanța a aplicat inculpatei o pedeapsă prea blândă, deoarece nu a ținut cont de gradul de pericol social al infracțiunii comise, că ea a săvârșit o infracțiune deosebit de gravă, că inculpata nu a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, iar temeiuri pentru aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal pe caz lipsesc.

Pe lângă aceasta, instanța nu s-a expus asupra categoriei penitenciarului în care urmează să execute pedeapsa cu închisoare inculpata, conform prevederilor art. 72 alin. (4) Cod penal.

3.1. La 25 martie 2013, avocatul A. Erhan la fel a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată.

Apelantul a indicat că a fost confirmată transportarea, transferul și adăpostirea părții vătămate de către inculpată, însă nu a fost dovedit scopul de exploatare sexuală, ca indice obligatoriu pentru componenta infracțiunii prevăzută de art. 165 Cod penal.

3.2. La 20 ianuarie 2014, avocatul A. Bodnariuc a declarat *apel suplimentar*, solicitând repunerea în termen a apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată.

Apelantul a relevat că acuzarea nu a adus probe concludente și pertinente pentru a demonstra vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate.

După pronunțarea sentinței la 27.02.2013, inculpata a solicitat ca avocatul să

conteste sentința cu cerere de apel, deoarece ea nu este jurist, fiind și privată de libertate. Din materialele cauzei rezultă că avocatul A. Erhan a depus cererea de apel cu omiterea termenului de atac. Aceasta s-a întâmplat nu din vina inculpatei, care era încrezută că cererea de apel este depusă.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2014, apelurile avocaților Andrei Erhan și Alexandr Bodnariuc au fost respinse, ca fiind depuse peste termen.

Apelul procurorului a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Berjan Mariana a fost condamnată în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul turismului pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepsei aplicate prin sentința Judecătorei Criuleni din 29 decembrie 2011, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 7 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul turismului pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar pentru femei de tip închis, începând cu 27 februarie 2013, cu includerea în termenul pedepsei perioada aflării sub arestul preventiv de la 03 septembrie până la 02 decembrie 2012.

Instanța de apel a reținut că, chiar dacă inculpata a recunoscut vina parțial, starea de fapt reținută în sarcina ei, în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, de către prima instanță și expusă în sentința atacată a fost probată la judecarea cauzei integral.

Totodată, potrivit materialelor dosarului, sentința instanței de fond a fost pronunțată la data de 27.02.2013, însă apelul avocatului A. Erhan a fost depus la 25.03.2013, iar apelul suplimentar al avocatului A. Bodnariuc a fost înaintat la 20.01.2014, adică peste termenul de 15 zile de la pronunțarea sentinței integrale.

Conform procesului verbal al ședinței de judecată din 27.02.2013, avocatul A. Erhan a participat la pronunțarea sentinței, iar potrivit recipiselor respective, participanții la proces, inclusiv inculpata au primit copia sentinței motivate în ziua pronunțării acesteia, adică la 27.02.2013 (*f.d. 206-208*).

Prin urmare, termenul de atac a început să curgă de la data pronunțării sentinței, de aceea apelul depus de către avocatul A. Erhan la 25.03.2013 este tardiv, fapt care, pe cale de consecință, face tardiv și apelul suplimentar al avocatului A. Bodnariuc.

Din materialele cauzei penale rezultă că inculpații nu au ținut cont de prevederile art. 402 - 404 Cod de procedură penală și nu au invocate careva circumstanțe întemeiate, dovedite prin probe, care ar fi determinat ratarea termenului de depunere a apelului din cauze motivate.

Pe lângă aceasta, la judecarea cauzei nu au fost stabilite circumstanțe excepționale, ce ar permite aplicarea art. 79 Cod penal.

Mai mult, inculpata a comis infracțiunea prevăzută de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal care, conform art. 16 alin. (5) Cod penal, se consideră deosebit de gravă. În atare circumstanțe, este necesar a majora termenul închisorii față de cel stabilit prin sentința atacată, în scopul aplicării inculpatei a unei pedepse în condițiile legii, echitabile, adecvate cu circumstanțele cauzei și a persoanei inculpatei.

5. Avocatul A. Bodnariuc a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că a luat cunoștință cu sentința la 09 ianuarie 2014. În prima

instanță inculpata a fost asistată de către un avocat din oficiu, căruia i-a încredințat depunerea apelului asupra sentinței. Dar, avocatul A. Erhan a depus cererea de apel cu omiterea termenului de atac. Aceasta s-a întâmplat nu din vina inculpatei, care era încrezută că avocatul a declarat apel în termen.

Organul de urmărire penală nu a prezentat probe pertinente și concludente prin care poate fi demonstrată vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate.

În decizia adoptată, instanța de apel face referire doar la probele administrate în prima instanță.

Cererea de apel depusă de către avocatul A. Bodnariuc nu a fost examinată, fiind considerată ca depusă peste termen ca urmare omiterii termenului depunerii cererii de apel de către avocatul participant în prima instanță. Prin aceasta sunt lezate grav drepturile inculpatei, la participarea în ședința de judecată, la atacarea cu apel a sentinței instanței de fond și de a prezenta probe suplimentare.

În ședința instanței de apel a fost solicitată audierea suplimentară a părții vătămate și a martorului R. Zamfirov, însă această cerere a fost respinsă, fapt care nu a dus la examinarea obiectivă și sub toate aspectele a cauzei, fiind încălcat principiul egalității armelor în proces.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiurile cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect se reține că, potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale. În corespundere cu art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. În conformitate cu art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală a calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Din materialele cauzei rezultă că sentința integrală a fost pronunțată la 27 februarie 2013 și inculpata a primit copia de pe sentința motivată în aceeași zi, contrasemnînd și o recipisă în acest sens (*v. 1, f.d. 192, 206*).

Astfel, termenul de declarare a apelului urma să expire la sfîrșitul zilei de 15 martie 2013.

Totodată, apelurile avocaților A. Erhan și A. Bodnariuc au fost depuse la 25 martie 2013 și respectiv la 20 ianuarie 2014, adică peste termenul prevăzut de lege, fapt constatat și de către recurent atît în apelul suplimentar cît și în recursul ordinar (*v. 2, f.d. 14, 36, pct. 3.2 și 5 din decizie*).

Se observă că instanța de apel în mod argumentat și just a constatat că întârzierea menționată nu a fost determinată de motive întemeiate (*pct. 5 din decizie*).

Pe lângă aceasta, potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora părțile nu au folosit calea apelului.

Deci, argumentele specificate în recursul ordinar privind nevinovăția inculpatei de comiterea infracțiunii incriminate nu au suport legal, dat fiind că acestea nu au fost invocate și în apel. Or, apelul apărării a fost respins de instanța de apel ca depus peste termen, fapt ce echivalează cu neutilizarea căii apelului (*pct. 3.1- 4 din decizie*).

Este de menționat că soluția de respingere a apelului ca depus peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

Rezultă că și motivul invocate de recurent, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, este nefondat.

Circumstanțele enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că apelul apărării a fost corect respins ca fiind depus peste termenul prevăzut de lege, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol, în raport cu motivele invocate, este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Alexandr Bodnariuc împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2014, în privința inculpatei Berjan Mariana Valentin, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 07 octombrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan